

A computer monitor is shown at an angle, displaying the text 'DOS dla opornych' in a white, monospaced font. The monitor is on a stand with a circular base. The background is a light, textured surface.

DOS dla opornych

Lukasz Sosna

DOS DLA OPORNYCH

Łukasz Sosna

Skład i łamanie:

Patrycja Kierzkowska

Korekta:

Anna Matusewicz

Wydanie pierwsze, Toruń 2006

ISBN: 83-60320-12-8

Wszelkie prawa zastrzeżone!

Autor oraz Wydawnictwo dołożyli wszelkich starań, by informacje zawarte w tej publikacjach były kompletne, rzetelne i prawdziwe. Autor oraz Wydawnictwo Escape Magazine nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikające z wykorzystania informacji zawartych w publikacji lub użytkowania tej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w publikacji są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie całości lub fragmentu w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Kopiowanie, kserowanie, fotografowanie, nagrywanie, wypożyczanie, powielanie w jakiegokolwiek formie powoduje naruszenie praw autorskich. Drukowanie publikacji dla własnych potrzeb przysługuje tylko osobie, która nabyła to dzieło.

darmowy fragment

dostarczony przez serwis www.ebooki.jelcyn.com

Wydawnictwo Publikacji Elektronicznych Escape Magazine

ul. Spokojna 14

28-300 Jędrzejów

<http://www.escapemag.pl>

System MS-DOS.....	5
Uruchamianie systemu DOS w systemach z rodziny Windows.....	7
Uzyskiwanie pomocy w systemie.....	8
Polecenie dostępne w systemach.....	8
Składnia polecenia help.....	8
help [polecenie].....	8
Opcje polecenia.....	8
Przykłady zastosowania.....	9
Zmiana dysków.....	9
Wyświetlanie zawartości katalogu.....	10
Polecenie dostępne w systemach.....	10
Składnia polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME.....	10
Składnia polecenia dir w systemach Microsoft Windows 2000 i XP.....	11
Opcje polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME.....	11
Opcje polecenia dir w systemach Microsoft Windows 2000 i XP.....	19
Zmiana katalogu.....	31
Polecenie dostępne w systemach.....	31
Składnia polecenia CD.....	31
Opcje polecenia.....	31
Tworzenie nowego katalogu.....	33
Polecenie dostępne w systemach.....	33
Składnia polecenia.....	33
Opcje polecenia.....	33
Usuwanie katalogu.....	34
Polecenie dostępne w systemach.....	34
Składnia polecenia rd w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98,ME.....	34
Opcje polecenia.....	34
Składnia polecenia rd w systemach Microsoft Windows 2000 i XP.....	35
Opcje polecenia.....	35
Zmiana nazwy pliku lub katalogu.....	36
Polecenie dostępne w systemach.....	36
Składnia polecenia.....	36
Opcje polecenia.....	36
Usuwanie pliku.....	38
Polecenie dostępne w systemach.....	38
Składnia polecenia del w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98,ME.....	38
Składnia polecenia del w systemach Microsoft 2000 i Microsoft XP.....	38
Opcje polecenia w systemie w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98,ME.....	38
Opcje polecenia w systemie w systemach Microsoft 2000 i XP.....	39
Usuwanie plików i katalogów.....	42
Polecenie dostępne w systemach.....	42
Składnia polecenia deltree.....	42
Opcje polecenia.....	42
Wyświetlanie struktury katalogów i plików.....	43
Polecenie dostępne w systemach.....	43
Składnia polecenia.....	43
Opcje polecenia.....	43
Czyszczenie ekranu.....	46
Polecenie dostępne w systemach.....	46
Składnia polecenia CLS w systemach DOS, Microsoft Windows.....	46

Przykład zastosowania.....	46
Kopiowanie plików	47
Polecenie dostępne w systemach.....	47
Składnia polecenia copy w systemach DOS, Microsoft Windows.....	47
Opcje polecenia.....	47
Zmiana atrybutów plików	49
Polecenie dostępne w systemach.....	49
Składnia polecenia ATTRIB w systemach DOS, Microsoft Windows.....	49
Opcje polecenia.....	49
Zmiana daty	51
Polecenie dostępne w systemach.....	51
Składnia polecenia date w systemach DOS, Microsoft Windows.....	51
Opcje polecenia.....	51
Zmiana czasu	52
Polecenie dostępne w systemach.....	52
Składnia polecenia.....	52
Opcje polecenia.....	52
Kopiowanie dysków	53
Polecenie dostępne w systemach.....	53
Składnia polecenia.....	53
Opcje polecenia.....	53
Tworzenie i edycja pliku tekstowego	55
Polecenie dostępne w systemach.....	55
Składnia polecenia.....	55
Opcje polecenia.....	55
Formatowanie dysku	58
Polecenie dostępne w systemach.....	58
Składnia polecenia format w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98,ME.....	58
Opcje polecenia.....	58
Składnia polecenia format w systemach Microsoft Windows 2000 i Windows XP.....	59
Opcje polecenia.....	60
Zmiana etykiety dysku	62
Polecenie dostępne w systemach.....	62
Składnia polecenia.....	62
Opcje polecenia.....	62
Ustawianie znaku zachęty	63
Polecenie dostępne w systemach.....	63
Składnia polecenia.....	63
Opcje polecenia.....	63
Wyświetlanie wersji systemu DOS lub Windows	65
Polecenie dostępne w systemach.....	65
Składnia polecenia.....	65
Przykłady zastosowania.....	65

System MS-DOS

Microsoft DOS (Disk Operating System – Dyskowy System Operacyjny) jest systemem posiadający interfejs użytkownika w postaci linii komand. MS-DOS 1.0 został wydany w roku 1981 dla komputerów firmy IBM. Ostatnią wersją systemu operacyjnego MS-DOS była wersja MS-DOS 6.22 z 1994 roku. System ten nie jest już powszechnie używany w komputerach, jednak może być dostępny w systemach z rodziny Microsoft Windows.

W ebooku opisane zostały podstawowe polecenia systemu MS-DOS w systemach Windows 95/98/ME/2000 oraz XP. Polecenia te różnią się pomiędzy sobą liczbą parametrów i ich nazwami. Dlatego zostały podzielone przeze mnie w zależności od tego, jakie parametry zawierają. Główna różnica jest pomiędzy systemem Windows 95/98/Me, a systemami Windows 2000 i XP. Jeżeli w poleceniu nie zostały opisane różne systemy znaczy to, iż polecenie działa w każdym systemie tak samo.

Dla osób, które nie posiadają systemu MS-DOS polecam system FreeDOS. Można go pobrać ze strony <http://freedos.com>. Program jest całkowicie darmowy i może posłużyć jako substytut systemu DOS.

Opisane parametry polecenia mogą być stosowane jednocześnie, to znaczy że przy poleceniu `dir` możemy zastosować polecenie `/p /w` jednocześnie zapisując je zaraz po poleceniu tak jak w poniższym przykładzie:

```
dir /w /p
```

Aby jakakolwiek komenda została wykonana musimy użyć klawisza Enter. Wtedy dopiero system wykona polecenie i zwróci nam odpowiedni komunikat czy polecenie jest prawidłowe (jeśli tak - i efekt jego wykonania) czy też w poleceniu występuje błąd.

Jeżeli system będzie nas pytał o odpowiedź na operację, którą ma zamiar wykonać, musimy mu takiej odpowiedzi udzielić. W pytaniu, które nam zadaje zawsze znajdują się odpowiedzi. Wystarczy wybrać na klawiaturze literę. Zwykle pierwsza litera jest pisana „z dużej” i ją należy wybrać np. Tak (litera T), Nie (litera N)

```
K:\kat_dos>copy plik.txt katalog /-Y
Zastąpić katalog\plik.txt? (Tak/Nie/Wszystkie): t
Liczba skopiowanych plików: 1.
```

Rysunek X. System pyta nas o potwierdzenie operacji.

Znaki globalne takie jak „*” i „?” ułatwią nam sprawę z wyszukiwaniem i kopiowaniem plików. Znak „*” zastępuje dowolny ciąg znaków liter i cyfr, natomiast znak „?” zastępuje jeden dowolny znak. Np. jeżeli chcemy skopiować (z katalogu na naszym dysku do innego katalogu) wszystkie pliki posiadające rozszerzenie „.exe” to powinniśmy użyć znaku gwiazdki w ten sposób:

```
copy *.exe C:\katalog
```

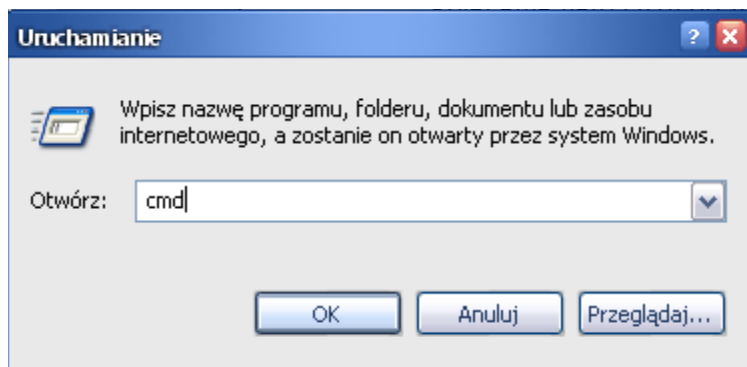
Jeżeli chcemy skopiować pliki mające tylko czteroliterową nazwę i posiadające rozszerzenie „.sys” powinniśmy to zapisać w ten sposób:

```
copy ????.sys C:\katalog
```

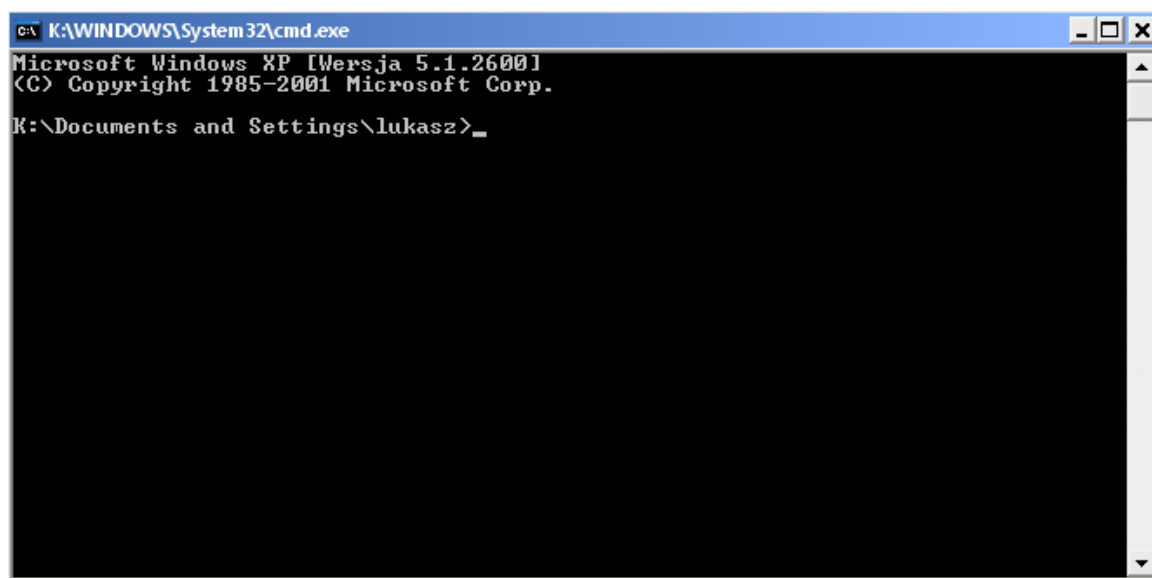
Uruchamianie systemu DOS w systemach z rodziny Windows

Aby uruchomić ten system w wersjach Microsoft Windows kliknij na przycisku „Start”. Tam wybierz „Uruchom...”. W oknie, które zobaczysz wpisujemy **command** dla systemu Windows

95/98/Me lub `cmd` w systemach Windows NT, Windows 2000 i Windows XP. Po wpisaniu tego polecenia klikamy na przycisk OK.

Rysunek 1. Uruchomienie programu MS-DOS w systemie Windows 2000 i Windows XP.

Rysunek 2. System MS-DOS uruchomiany w systemie Windows XP.

Uzyskiwanie pomocy w systemie

Poleceniem `help` służy do uzyskania pomocy na temat danego polecenia, które znamy lub listy wszystkich dostępnych poleceń w systemie.

Polecenie dostępne w systemach

MS-DOS 5.0 i późniejszych, Windows 2000, Windows XP

Składnia polecenia help

`help [polecenie]`

Opcje polecenia

- brak parametrów – wyświetla nam cały spis pomocy; z niego możemy wybrać polecenie, o którym chcemy dowiedzieć się więcej.
- [polecenie] - służy do zdefiniowania polecenia, na którego temat mamy zamiar dowiedzieć się więcej.

Przykłady zastosowania

`help` - wyświetla nam spis pomocy.

`help dir` - wyświetla stronę pomocy na temat polecenia `dir`.

Zmiana dysków

Polecenie służy do zmiany dysku, na którym obecnie pracujemy. Dzięki niemu możemy przechodzić na dowolny dysk zainstalowany w naszym systemie.

Polecenie polega na wpisaniu nazwy dysku po znaku zachęty. Musimy znać literę dysku, na który mamy zamiar przejść. Jeżeli chcemy przejść na dysk A: po prostu wpisujemy jego nazwę. Nie należy zapominać o znaku dwukropka : na jego końcu tak jak zostało to zaprezentowane na rysunku.

```
C:\>A:  
A:\>_
```

Rysunek 3. Przechodzimy na dyskietkę wpisując nazwę dysku w linii poleceń.

Wyświetlanie zawartości katalogu

Polecenie **dir** służy do wyświetlenia zawartości katalogu, w którym obecnie jesteśmy lub katalogu, który zdefiniujemy w poleceniu oraz określenia tego, jakie elementy mają zostać w nim zawarte i jak mają być posortowane.

Polecenie dostępne w systemach

Wszystkie wersje systemu MS-DOS, Windows 95, Windows 98, Windows ME, Windows NT, Windows 2000, Windows XP.

Składnia polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME

```
DIR [dysk:][ścieżka][nazwa pliku] [/P] [/W] [/A[[:]atrybuty]]
[/O[[:]porządek sortowania]] [/S] [/B] [/L] [/V]
```

Składnia polecenia dir w systemach Microsoft Windows 2000 i XP

```
DIR [dysk:][ścieżka] [/A[[:]atrybuty]] [/B] [/C] [/D] [/L] [/N]
[/O[[:]porządek sortowania]] [/P] [/Q] [/S] [/T[[:]pole czasu]]
[/W] [/X] [/4]
```

Opcje polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME

[dysk:] [ścieżka] - deklaruje ścieżkę, której pliki mają zostać wyświetlone.

```
K:\kat_dos>dir /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

.                <DIR>                2005-02-14  16:58
..               <DIR>                2005-02-14  16:58
katalog1        <DIR>                2005-02-14  16:57
katalog2        <DIR>                2005-02-14  16:58
katalog3        <DIR>                2005-02-14  16:58
plik            txt                0 2005-02-14  16:56
plik2          txt                0 2005-02-14  16:56
plik3          txt                0 2005-02-14  16:56
plik4          txt                0 2005-02-14  16:56
plik5          txt                0 2005-02-14  16:56
plik6          txt                0 2005-02-14  16:56
plik7          txt                0 2005-02-14  16:56
plik8          txt                0 2005-02-14  16:56
                8 plik(ów)                0 bajtów
                5 katalog(ów)   303 763 456 bajtów wolnych
```

Rysunek 4. Spis plików i katalogów znajdujących się w wybranym przez nas katalogu.

Jak widzimy na wydruku pojawiły się pliki i katalogi znajdujące się we wskazanym przez nas miejscu. Katalogi można rozpoznać po symbolu <DIR> obok nazwy. Oprócz tego:

- . katalog bieżący
- .. katalog nadrzędny.

dir /p

Pozwala przeglądać katalog sposobem „strona po stronie”. Jest to bardzo dobry sposób, kiedy katalog zawiera tysiące plików. Zamiast ujrzeć nazwy plików, przed oczami przemknie nam w sekundę cała zawartość katalogu i nic nie zdążymy zobaczyć.

```
K:\kat_dos>dir K:\windows /p /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\windows
.                <DIR>                2005-02-11  13:40
..               <DIR>                2005-02-11  13:40
0-               0 2005-02-14  15:57
addins          log <DIR>                2004-12-21  20:08
adids1         ini          154 2004-12-21  23:32
adivas         ini          342 2003-02-17  11:36
AppPatch       <DIR>                2004-12-21  20:12
ARJ            PIF          545 2004-04-16  06:03
Ascd_tmp       ini           2 133 2005-01-11  14:16
bgd            dll          2 974 071 2004-11-03  17:18
BBELKI~1      BMP          65 978 2001-07-21  23:36
clock         avi           82 944 2001-07-21  23:30
CMCDPLAY      INI           26 2005-01-11  14:18
CMIRMD~1     DLL           28 672 2002-10-18  15:56
CMIRMR~1     EXE          212 992 2002-07-01  12:01
CMISSETUP    INI           92 2005-01-11  14:18
CMIUNI~1     EXE          237 568 2002-10-18  15:55
colors       ngk           54 204 2003-10-13  17:00
comsetup     log          15 853 2004-12-21  19:41
Config       <DIR>                2004-12-21  20:08
CONNEC~1     <DIR>                2004-12-21  20:08
Aby kontynuować, naciśnij dowolny klawisz . . .
```

Rysunek 5. Efekt komendy **dir /p**. Po kliknięciu na dowolny klawisz zobaczymy następną stronę z plikami.

dir /w

Wyświetla wyniki w postaci kolumn. W przypadku katalogów, których zawartość jest obszerna możemy spodziewać się tego samego efektu, co po samej komendzie **dir**.

```
K:\kat_dos>dir /w
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

[.]      [..]      [katalog1]  [katalog2]  [katalog3]  plik.txt
plik2.txt  plik3.txt  plik4.txt  plik5.txt  plik6.txt  plik7.txt
plik8.txt

          8 plik(ów)                0 bajtów
          5 katalog(ów)          303 489 024 bajtów wolnych
```

Rysunek 6. **dir /w**. Tutaj katalogi znajdują się w nawiasach.

dir /a

Wyświetla tylko elementy posiadające odpowiednie atrybuty. Tutaj wyróżnimy:

- **D** – Katalogi

```
K:\kat_dos>dir /A:D /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

.                <DIR>                2005-02-14  17:20
..               <DIR>                2005-02-14  17:20
katalog1        <DIR>                2005-02-14  16:57
katalog2        <DIR>                2005-02-14  16:58
katalog3        <DIR>                2005-02-14  16:58
                0 plik(ów)                0 bajtów
                5 katalog(ów)        304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 7. Wyświetlą się tylko katalogi w danym folderze.

- **R** - Pliki tylko do odczytu

```
K:\kat_dos>dir /A:R /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

plik_o  txt                0 2005-02-14  17:20
                1 plik(ów)                0 bajtów
                0 katalog(ów)        304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 8. W tym katalogu był jeden plik przeznaczony tylko do odczytu.

- **H** - Pliki ukryte

```
K:\kat_dos>dir /A:H /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

plik_u  txt                0 2005-02-14  17:20
                1 plik(ów)                0 bajtów
                0 katalog(ów)        304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 9. W tym katalogu był jeden plik ukryty.

- **A** - Pliki archiwalne

```
K:\kat_dos>dir /A:H /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

plik_u  txt                0 2005-02-14  17:20
                1 plik(ów)                0 bajtów
                0 katalog(ów)        304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 10. W tym katalogu był jeden plik, który ma nadany atrybut archiwalny.

- s - Pliki systemowe

```
K:\kat_dos>dir /A:S /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

plik_a   txt           0 2005-02-14 17:29
          1 plik(ów)           0 bajtów
          0 katalog(ów)      303 984 640 bajtów wolnych
```

Rysunek 11. Tutaj widać plik systemowy, który znajduje się w katalogu.

PORADA

Jeżeli użyjemy prefixu „-” przed atrybutem znaczyć to będzie wszystkie pliki prócz posiadających taki atrybut. Możemy w ten sposób wybierać pliki w sposób odwrotny do tego wskazanego atrybutem.

więcej: <http://escapemag.pl/126-dos-dla-opornych>